

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. Aliorum argumentorum aduersus priorem sententiam solutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

induunt: quidni ergo hæc tria vniuersalia cum proprio & accidenti in denominatione extrinseca vniuersalis, seu prædicabilis vniuoce conueniant.

24

Quantum argumentum simile præcedenti: accidens physicum haud conuenit vniuoce cum substantia itidem physica in ratione entis realis: ergo accidens logicum non conuenit vniuoce cum substantia, siue essentia logica in ratione entis intentionalis, siue vniuersalis, prædicabilisve. Duo autem posteriora prædicabilia sortiuntur naturam logici accidentis, proprii quidem, aut communis, ac tria priora substantiæ, siue essentiæ logicæ, vt inter omnes exploratum est, & merito, quoniam hæc in quid, illa vero in quale prædicantur: alia ergo cum aliis in ratione prædicabilis, aut vniuersalis, siue entis intentionalis vniuoce non consentiunt. Sed primum antecedens est falsum, & permissa eius veritate, consequentia nulla. Non enim sicut accidens physicum à substantia eiusdem ordinis in ratione entis realis dependet à priori, ita accidens logicum seu prædicabile propterea tale à substantia, siue essentia eiusdem seriei à priori pendula est, vt paulo supra vidimus.

25

Aliis terminis superius argumentum opponi solet, & ita oppositum sit quintum. Modus prædicandi, seu cognoscendi sequitur modum essendi, & alter habet cum altero proportionem: at esse in communi nequit vniuoce complecti id quod est à parte rei substantialiter, & quod accidentaliter: ergo prædicari in communi nequit esse vniuoce ratio respectu eius, quod substantialiter, & in quid, siue instar generis, speciei, aut differentiæ, & eius, quod accidentaliter, atque in quale, siue instar proprii, vel accidentis enunciat. Sed quod exigenda non sit proportio penes omnia inter modum essendi, & prædicandi, cognoscendive, perspicuum est, quoniam res sunt à parte rei determinatæ, prædicantur vero, & cognoscuntur multoties confusè solum, & indeterminate, item, quia res sunt cum dependentia à priori vnius ab alia, quin tamen eius rei, quæ prior est alia, eiusque causa, cognitio similem prioritatem, aut causalitatem exerceat respectu cognitionis per quam apprehenditur alia: quocirca nihil mirum, si quoad inuocationem non feruent proportionem, neque si modus essendi, siue conceptus obiectiui entis sit vniuoce comparatione eorum, quæ substantialiter, & accidentaliter existunt, modus prædicandi, siue conceptus prædicabilis vniuoce sit intuitu eorum, quæ in quid, & in quale dicuntur.

CAPVT IV.

Aliorum argumentorum aduersus priorem sententiam solutio.

26

Sextum argumentum: genus est magis vniuersale, quam species, cum plura inferiora comprehendat: inæqualiter ergo rationem vniuersalis participant, adeoque in ratione vniuersalis vniuoce non conueniunt: quæ enim vniuoce sunt ea sunt omnino eadem, & æqualia, ac proinde contraria inæqualitas vniuocationem omnem vbiuis interimit: vnde merito inæqualis participationis entis in eo, non vniuoce, sed analogicè substantia, & accidens, Deus, & creatura conueniunt.

Sed in primis permitto, & genus, speciem inæqualiter participare ratione vniuersalis, quid inde?

An non homo perfectius animal est, quam bellua, eamque rationem communem, & genericam inæqualiter ambo participant? & tamen iuxta omnes vniuoce in ea conueniunt. Definitio autem vniuocorum haud probat contrarium: etenim quod participatio aliqua, seu contractio sit inæqualis, nihil prohibet, quominus ratio abstracta propterea talis, ac circumscripta quauis eius contractione, sit omnino eadem, sicut ad vniuocationem oportet. Haud etiam magis vrget exemplum substantiæ, & accidentis, Dei & creaturæ. Probabilius enim est, vt diximus, hæc omnia, quamuis inæqualiter participant rationem entis, nihilominus in ea vniuoce conuenire. Deinde 2. quod se ad plura genus extendat quam species, arguit quidem illud extensiuè esse magis vniuersale, quam speciem, non vero intensiuè: intensiua namque, & essentialis ratio vniuersalis posita est in eo, quod sit abstracta à suis inferioribus: talis autem ratio quantum in genere, tantundem in specie reperitur. Porro istiusmodi secunda æqualitas, videlicet intensiua satis, superque est, vt absolute sit ratio vniuoce, & non analogica vniuersale respectu generis, & speciei, quidquid sit, an si non daretur, sed potius contraria inæqualitas, ea vniuocationi obesset: siquidem quantitas est ratio vniuoce comparatione eius, quæ bicubita est, & eius, quæ tricubita; attamen vtraque quantitas extensiuè loquendo non est æqualis in ratione quantitatis, quando quidem vna plures partes versus locum habet, quam alia; solumque intensiuè sunt æquales in ratione quantitatis, quoniam tam quantitas est vna, quam alia, eiusque definitionem ambæ ex æquo participant. Rursus hæc veritas, viginti homines currunt, & hæc duo currunt, extensiuè sunt inæquales, propter id, quod pluribus obiectis vna quam alia conformatur: at quia intensiuè æquales sunt, idcirco veritas in communi, respectu illarum, & aliarum quarumvis, est ratio communis vniuoce.

27

Septimum argumentum: vniuersale definiri solet vnum in multis, accidens autem, siue proprium, siue commune, est in multis secundum quid, & improprie, genus vero, species, & differentia simpliciter, & proprie: duo ergo illa prædicabilia priori loco memorata, ita comparantur, vt alterutrum eorum sit secundum quid vniuersale, tria verò postea enumerata, vt eorum quoduis sit simpliciter vniuersale, ac proinde alia cum aliis in ratione vniuersalis vniuoce non conueniunt, haud secus ac ens reale, & fictum in ratione entis citrà dubium vniuoce non conueniunt, propterea quod alterum sit ens simpliciter, & alterum secundum quid. Porro discrimen illud essendi in multis, videlicet simpliciter, & secundum quid, inter priora prædicabilia, ac posteriora suadet; reliquæ enim argumenti partes nulla probatione indigent. Eatenus aliquid est in multis deque iis prædicabile, quatenus cum illis identificatur, vt sponte sua notum, comperitque: atqui accidens, siue proprium, siue commune, non est idem simpliciter, & strictè cum substantiis illis, de quibus prædicatur: qui enim fieri potest, vt accidentis, & substantiæ realis distinctio cum vera, & propria vtriusque identitate cohareat? nisi verò ambobus intrinseca vniuoce, vniuoque in alia receptio, instar identitatis habeatur, quo tamen nihil confingit potest absurdum. Quod si compararetur alterutrum accidentis, non cum solis substantiis inferioribus, sed cum accidentibus, v.g. calidum in octauo, & summo gradu, non cum hoc, & illo igne, sed cum hoc, & illo calido propterea tali,

aut

aut album, non cum Petro, & Paulo, sed cum hoc, & illo albo, iam non erit ea prædicatio accidentalis, quæ de loquimur, sed essentialis, eo quod huic, & illi calido & etiam huic, & illi albo prout talibus rationes albi, & calidi haud aliter conueniant ac diuersis hominibus quidditas humana. Contra verò genus, species, & differentia, cum sint indistincta realiter à suis inferioribus, in quo ab utroque accidenti dissident, cum iis simpliciter, ac summo quidem rigore identificantur. Trium ergo prædicabilium, quæ priori loco enumerauit Porphyrius, quoduis est simpliciter vnum in multis, nec nisi secundum quid duo illa, quæ posteriori loco recensuit.

28 Hoc vnum supererat, vt aduersarij, ne quinque vniuersalium vniuocam conuenientiam admitterent, quadam eorum simpliciter vniuersalia esse negarent. Quam immerito tamen hoc faciunt, in proclui est ostendere. Næ prædicationes, Petrus est albus, Paulus est albus, strie & rigore loquendo, non sunt singularis de singulari: ergo vniuersalis de singulari: accidens igitur commune, & a fortiori proprium est propriè, ac simpliciter vniuersale. Item secundò Porphyrius inter quinque vniuersalia numerauit accidens, proprium & commune, nulla facta limitatione, aut additione diminuente, & haud aliter, ac genus, speciem, & differentiam; quemadmodum ergo hæc, sic, etiam illa verè vniuersalia esse censuit.

Deinde tertio, vt quidpiam sit vnum in multis, idque propriè, & simpliciter, sicut ad verè vniuersalis rationem oportet, solam identitatem inadæquatam, non verò adæquatam & maiorem cum iis exposcit: cuius rei argumentum esse potest, quod vniuersale sit in multis etiam diuinae sumptis, homo v.g. in Petro, & Paulo singulatim vsurpatis: alteruter enim eorum, prout ab alio condilinctus, est homo, & hanc rationem participat: at vniuersale cum inferioribus suis ita acceptis, homo ex. g. cum Petro prout condilincto à Paulo, & è conuerso, identitatem adæquatam nequiquam habet, sed solam inadæquatam. Quocirca cum accidens commune, & proprium, cuiusmodi sunt album respectu hominis, & calidum in octauo gradu respectu ignis cum substantiis, de quibus prædicantur eadem sint inadæquate, & rationem essentialiam ab iis abstractam pro materiali, & instar subiecti intimè includant: mirandum non est, quod in illis sint propriè, & simpliciter, quemadmodum, vt vera sint vniuersalia, omnino requiruntur.

29 Præterea quarto: homo simpliciter, & propriè dici solet de nouo productus, quando ex parentis utero nascitur: at solum inadæquate terminat nouam primamque productionem, scilicet penes animam rationalem, eiusque vnionem, non vero secundum materiam, quæ iam olim est creata & in lucem edita, quando Deus orbem hunc initio condidit: tamen ergo esse album v.g. cum Petro, & Paulo inadæquatam duntaxat identitatem habeat, cuiusmodi tamen accidens quintum prædicabile veram, & propriam cum eis ortietur identitatem, illisque, quod consequens est, simpliciter inerit, sicut ad verum vniuersale oportet: aliorum autem accidentium, siue propria, siue communia sint, par est ratio. Atque hinc ad argumentum contrarium, & principium illud, cui potissime innititur, liquetdo constat.

30 Octauum argumentum: si vniuersale esset ratio communis vniuoca ad quinque vniuersalia inter se tanto perè diuersa, esset consequenter respectu eorum.

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

rum genus, ac proinde singula illorum forent eius species; cuius enim generi suæ species correspondent. At primum prædicabile nequit esse species vllius generis, cum sit genus, generi autem speciem esse repugnet: singula ergò quinque prædicabilium nequeunt esse species prædicabilis, siue vniuersalis in communi, atque adeo hoc contemplatione eorum genus, ac ratio vniuoca esse non sustinet. Respondeo: quemadmodum animal v.g. est simul species subiectibilis respectu viuientis, & genus respectu hominis, & beilue, ita similiter primum prædicabile esse posse speciem subiectibilem comparatione vniuersalis, siue prædicabilis in communi, nec non genus comparatione suorum inferiorum, videlicet huius, & illius generis: neque vllam repugnantiam in eo reperiri, quod idem sit simul genus, & species relatione eius facta, non ad idem, sed diuersa, quorum aliis subiciatur, de aliis vero prædicetur.

Nonum argumentum; vniuersale est vnum non repugnans esse in multis; haud enim opus est, vt iis actu inexistat: sed non repugnantia est quadam negatio: igitur vniuersale pro formali est sola negatio, negationis autem, siue non entis nequaquam datur ratio communis vniuoca, ea siquidè non entis vniuoca ratio plures negationes inter se essentialiter dissimiles complectens, eo ipso foret genus, haud aliter, ac animal comparatione inferiorum suorum inuicem dissimilium. Consequens vero istud absurdum prorsus est, quoniam generi omni suæ species respondent, vt nuper diximus, non entis autem nullæ possunt esse species: ergo nec genus. Quod species omnes non entis planè repugnent, & est manifesta Aristotelis opinio in fine Topicorum, & alibi sæpe, nec non sponte sua constat; species enim cum quidditate, & essentia recurrit, & eadem est: non entis autem quæ quidditas, aut essentia excogitari potest?

31 Respondeo, repugnantiam, siue ineptitudinem, aut impossibilitatem esse negationem quandam; unde non repugnantiam esse negationem negationis. Negatio autem negationis est positio aliqua, & quidpiam verum, ac reale: quo pacto, qui ait. Petrum v.g. non esse non hominem, quid aliud, quam eum esse hominem affirmat? Quapropter, tamen vniuersale pro formali sit non repugnantia existendi in multis, nihilominus aliquid positium, non vero re ipsa negatiuum censeretur debet, ac proinde huiusmodi conditio, etiam si requisita sit ad abstractionem, ratio communis, & vniuoca vniuersalis, seu prædicabilis optime poterit abstrahi. Deinde, fac vniuersale pro formali esse veram negationem, hoc tamen eius abstractioni, & vniuocationi nihil oberit: vna namque negatio, & alia tam conueniunt in ratione negationis, siue non entis, ac duo entia in conceptu obiectiuo entis: cum ergo abstractendi fundamentum sit inferiorum conuenientia, & vniuersaliusmodi rationis æqualis participatio, quemadmodum entis, ita & non entis, adeoque etiam vniuersalis quod permittimus inter non entia numerandum, fieri poterit vera abstractio, & cum ea coniuncta vniuocatio. Quod autem infertur, negationem illà vniuersalis constitutiuam fore genus habituramque alias negationes sibi specierum instar subiectas, quod tamen videtur absurdum, absolumque, hoc inquam haud sequitur: nam vti ens communissime sumptum est vniuersale, & abstractum, atque vniuocum iuxta Scotistas, aliarumque partium non paucos sectatores, quin tamen iuxta plerisque eorum genus sit, sed decem supremis generibus,

B b

neribus,

neribus, seu prædicamentis alius quiddam, atque superius; cur etiam negatio aliqua, aut vniuersale eam pro formali inuoluens, ratio communis vniuoca, & abstracta esse non possit, quin propterea generis rationem obtineat, aut species vllas contineat.

33 Decimum argumentum. Si vniuersale, seu prædicabile vt sic quinque vulgaris eius speciebus est ratio communis vniuoca, atque generica, sanè hæc prædicatio, *vniuersale est genus*, erit directa, non minus, quam hæc, *animal est genus*, *viuens est genus*; sicut enim præter animal, & viuens, ita etiam præter vniuersale in communi multa alia reperiuntur genera: non magis igitur de illis, quam de hoc genus directe enunciabitur; qua etiam de causa viuens, vt exemplis adductis insistamus, de animali, & hoc de homine directe prædicantur. Rursus, quod omnino repugnat, ea prædicatio erit simul indirecta idcirco namque hæc propositiones, animal est homo, viuens est animal, sunt indirectæ, quia singulæ sunt inferioris de superiori, sed cum genus de vniuersali, tum inferius de superiori dicitur: quis enim neget, genus esse inferius prædicabili vt sic, quod non magis à cæteris quatuor, quam ab illo abstrahitur.

34 Reponderi tamen faciliè potest, hanc prædicationem, *vniuersale est genus*, esse directam, propter generis amplitudinem, qua tum vniuersale, tum alia genera coercet: eam verò neutiquam indirectam esse, quoniam etsi inferius de superiori prædicet, non tamen quod omnino inferius sit, sed quod simul sit superiori suo inuicem superius; quod quatenus non repugnet, cap. sequenti declarabitur. Tunc autem propositio aliqua euadit indirecta, quando inferius omnino & prorsus tale de superiori enunciat, illudque ei veluti superimponit, contra quam rerum directus ordo postulat: atque hoc, & non amplius suadent exempla opposita: quia enim homo est omnino inferior animali, & hoc viuenti, idcirco de iis indirecte prædicantur.

35 Instabis ex aduerso; prædicationem eam, vniuersale est genus, esse directam, quamuis eius prædicatum non sit omnino superius, sed simul etiam inferius suo subiecto: quidni ergo sit ex æquo indirecta tametsi eius prædicatum non sit pure inferius, nec omnem superioritatem refugiat? Respondeo, rationem discriminis in promptu esse: negatio enim aliqua constituit propositionem indirectam prout talem, sicut ipsa eius nomenclatio indicat: quare non modo exposcit, vt prædicatum suum inferius sit subiecto, quæ positio quædam, & affirmatio est, sed etiam vt non sit illo superius, quod negare quoddam est: at verò propositionem directam quatenus talem nulla negatione constitui oportet: vnde hoc solo contenta, quod eius prædicatum sit superius, illud non esse inferius, neutiquam postulat. Respondeo secundò, tum ad argumentum principale, tum etiam ad instantiam, propter eam mihi satis probabile videri, prædicationem illam, qua de agimus, nec esse directam, nec etiam indirectam: hæc enim est cuius prædicatum est omnino, ac duntaxat inferius subiecto, illa verò, cuius prædicatum est similiter superius subiecto: prædictæ autem propositionis prædicatum non est solum inferius, nec solum etiam superius subiecto suo, sed partim illud infra, partim supra. Quapropter ea, nec erit directa, nec indirecta, sed inter ambas media, & quodammodo participet alterutrum.

36 Vndecimum argumentum: Si prædicabile vt sic

vniuocè abstrahi potest à quinque speciebus suis, & munere huius abstractionis effici genus, hæc prædicatio, *prædicabile est genus*, erit contingens, non minus, quam hæc, *animal est genus*: actus enim intellectus alterutrum abstrahens, & genus efficiens, extrinsecus, & accidentaliter denominat substratam sibi naturam: atqui ea prædicatio, *vniuersale est genus*, colligitur ex hac, genus est vniuersale, species est vniuersale, & similiter differentia, proprium, & accidens: quæ quidem omnes sunt necessariae, & essentielles: vnde enim concludi potest, aut solet, vniuersale esse genus, nisi ex eo, quod quinque prædicabilium speciebus ita conueniat, ac de eis possit enuntiar? iam ergo propositio contingens poterit colligi ex vna, vel pluribus necessariis, haud secus, ac si Petrum v. g. existere efficias ex eo, quod sit homo, vel animal rationale, quo tamen quid fingi potest absurdius? Hoc ergo ne sequatur, illud negandum est, vnde sequi videtur, nimirum vniuersale, seu prædicabile in communi esse contingenter genus, more animalis, & aliarum rerum, seu primarum intentionum: vbi verò non sit contingenter genus, nullatenus eiusmodi esse poterit, cum denominatio generis nunquam non sit extrinseca, & ex accidenti. Sed ne hoc argumentum vrget; aliud enim est, prædicabile vt sic posse esse genus, abstrahive: aliud, actu esse genus, & de facto, vt aiunt, abstrahi: propositio illud prius affirmans est necessaria, eaque sola est, quæ colligitur ex his necessariis, genus est prædicabile, seu vniuersale, species item, differentia etiam, proprium, & accidens: quæ vero posterius affirmat est contingens: cæterum non colligitur per se loquendo, nec inuitabiliter infertur ex supradictis propositionibus necessariis, aut earum veritate: quamuis enim singula & omnia prædicabilia rationem vniuersalis, ac prædicabilis essentialiter participant, atque in ea conueniant, haud tamen propterea opus est, vt eiusmodi ratio actu ab illis abstrahatur, vel genus denominetur. Ita quoque animal necessariò potest abstrahi, & esse genus: cæterum contingenter abstrahitur, & est actu genus: atque non hoc posterius, sed istud prius ex eo quod homo sit necessariò animal, & bellua similiter, indissociabili consequentia colligitur. Quæ cum ita sint, nulla causa subesse potest, quominus prædicabile vt sic, instar animalis, & aliarum rerum, denominationem generis quantumlibet contingenter obtineat.

CAPVT V.

Alia quoque argumenta aduersus priorem sententiam soluuntur.

37 D Vodecimum argumentum, quod multos transuersos egit, est huiusmodi. Si prædicabile vt sic vniuocè abstrahi posset à quinque prædicabilium speciebus, esset respectu earum genus, vt sæpe sæpius dictum, haud aliter, ac animal, ab homine & bellua differentibus specie abstractum, comparisonem eorum genus est: at prædicabile vt sic nequit esse eo modo genus: illius igitur vniuoca ratio nequit à quinque prædicabilibus abstrahi: maior videtur indubitata: minoris probatio; si prædicabile in communi esset genus respectu omnium in particulari, adeoque ipsius generis primi prædicabilis, contemplatione huius foret superius, & inferius, quod omnino